

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
À délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 13.

(413.)

Vol. 18.

satellite **1-416**

Thursday,

July 10,

2008

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Nová Evropa

Na Slovensku není 6. červenec státním svátkem jako v Čechách. Zato zde mají řadu jiných svátků. Kdyby bylo po mém, tak bych památku Mistra Jana Husa neslavil pouze v Čechách, ale nařídil bych Evropské unii, aby se tento den povinně slavil ve všech členských zemích společenství.

Vždyť je co slavit, protože se tehdy stalo něco neobvyklého. Jedinec se svým svědomím postavil proti všem světským a církevním autoritám a tím zpochybnil jejich patent na pravdu. Ne nadarmo pak strašil tento intelektuál evropské diktátory v následujících stoletích. Ať již to bylo v době protireformace nebo v první polovině dvacátého století, jak dokládá anglický překlad Alberta a Charlese Boniho Husovy monografie od Benita Mussoliniho vydaný v New Yorku v roce 1929, který mám k dispozici.

Hus strašil i v druhé polovině dvacátého století. Hlavně v jeho rodné zemi. V roce 1967 se na tohoto českého intelektuála z 15. století odvolával na IV. sjezdu Svazu československých spisovatelů Karel Kosík. Píseň od Petra Rady *Kázání v kapli betlémské*, kterou zpívala Hana Hegerová, byla na indexu a když měl být vyzdoben v sedmdesátých letech Husův dům v Kostnici jeho citáty o pravdě, nechal je jistý kulturní pracovník pro jistotu přemalovat bílou barvou.

Čím by strašil Hus dnes? Asi by nestál na straně mocných a bohatých korporací, ale bránil by svobodu svědomí a právo na pravdu. Nedávno v dokumentu *Český sen* prohlásil jeden pracovník reklamní agentury památnou větu: „Když vy v dokumentárním filmu lžete, tak my v reklamě nelžeme.“ Tento výrok pobavil přítomné diváky i mne samotného. Jenže jsme dnes schopni rozeznat pravdu od lži?

Co když státní vyznamenání dostane kontroverzní doktor, který má sice osmdesátiprocentní podporu obyvatelstva, ale zbývajících dvacet procent je proti. Není to právě ten krok k potlačení lidského svědomí? Není to cesta k tomu, aby nám vláda předepisovala, jak se k tomuto problému máme stavět?

Když český premiér vyznamená bratry Mašiny na jedné straně a při tom jeho ministr vnitra jmenuje ve stejnou dobu do nejvyšších policejních funkcí lidi, kteří byli spojeni s komunistickou policií, přesněji řečeno nastoupili k ní v osmdesátých letech, v době tvrdé normalizace, tak z toho můžeme usoudit, při nejmenším, že něco nemyslí vážně. Takové chování by asi také tepal Mistr Jan.

A co by kazatel z Betlémské kaple říkal na novou zed uprostřed amsterodamského letiště? Kdyby viděl nové bariéry mezi Ukrajinou a Slovenskem? Nekritizoval by také Evropskou unii a Brusel, že chrání bohaté před chudými?

Tak jako se dostal Jan Hus do rozporu s králem Václavem, císařem Zikmundem či nehodným papežem Janem XXIII. (nezaměňovat s Janem XXIII. v dvacátém století), zrovna tak by se dostával do rozporu s dnešními poslanci, primátory, premiéry, prezidenty, soudci..., protože pravda je vždy v napětí s mocí.

Kazatel z počátku 15. století byl svědomím tehdejší společnosti.

Otázkou je, jestli někdo dnes supluje úlohu takového středověkého proroka. Kdo hledá, ten nalezne i jehlu v kupce sena, a tak takovým připomenutím je občas divadlo, občas poezie, někdy film.

Na nedávném Světovém festivalu krátkého filmu v Torontu byl jeden večer věnován evropskému filmu pod názvem *The Neu Europe*. Ikdyž projekce nebyla nejlepší, bylo až nápadné, že všech sedm filmů mělo etickou výpověď. Dva němečtí tvůrci se zabývali právě tím, co moderní svět přináší do našich životů: Osamělost člověka na letišti ve Frankfurtu,

kdy je vše řízeno automaty na jedné straně a na druhé straně vznik nové nezávislé ekonomie, která z této situace těží. Propracovaný systém sběratelů lahví z odpadkových košů vedoucí k vytvoření nové struktury nezávislého podnikání. Režisér se pokouší vniknout do díry v systému jako *nezávislý průvodce (Freelance Tour Guide)*. Celý film je točený malou kamerou, takže nezbudil pozornost ostrahy letiště a mohl být skutečně nezávislý. Zatímco druhý německý film *Získání základu* hovořil o situaci ilegálních přistěhovalců z Ukrajiny do Německa, kteří se bojí posílat své dítě do školy.

V rumunském filmu *Vlny* můžeme na pár záběrech vidět několik příběhů: Osamělost švýcarské ženy s mentálně postiženým dítětem, která se zřejmě nikdy nenaučila plavat kontrastuje s rumunským playboyem, kterému toto dítě zůstane jako dědictví, když se žena utopí. Je tento borec jedním z Ceaušescových siroteků, který se opět bude starat o jiného sirotka? A co krásná dívka, která se stará o vyžilého starce? Rodinka, která jezdí k moři a zde konzumuje pivo jako kdyby se nic nezměnilo. Co s ní? Má ještě místo ve společnosti? Během pár minut na několika čtverečních metrech se odehraje tolik příběhů a tolik konfliktů. A přitom z dálky to vypadá jako že pláž u moře je jediné velké mraveniště.

Španělský film *Padam* zase vypráví o osamělé ženě středního věku, která se nezajímá o nic jiného než o to, jak by sehnala bezkonfliktního přítele. Když ho konečně nalezne, tak se jedná o cizince, o Chorvata, který je natolik poznamenán občanskou válkou, že idylka se nekoná.

Český film byl zastoupen dvakrát, i když ve filmu *Cargo* to bylo pod novozélandskou vlajkou. Matka se synem se chtějí dostat za lepším životem na Západ. Místo toho se matka dostane do novodobého otroctví a její desetiletý syn novodobým otrokářem - součástí gangu, který obchoduje s lidmi.

Podle mnohých byl vysoce hodnocen patnáctiminutový snímek Edwarda Feldmana *Denní práce (A Day's Work)*. Na jedné straně vidíme bohatou hollywoodskou firmu, která

hledá hlas zoufalé ženy. Přitom tato firma s nejprofesionálnějšími zařízením není schopná pracovat s průměrnou technikou, není schopná si najmout překladatele pro svůj projekt, ačkoliv operuje obrovským kapitálem. Na druhé straně je svobodná žena Anna, která žije v paneláku na Praze 5. V den natáčení jí nemá kdo pohlídat dítě. Autobus městské dopravy nejede, před natáčením nedostane ve studiu ani kafe ani vysvětlení, co má dělat, ale předvede ten nejprofesionálnější výkon. Není právě zde ta symbolika pravdy a lži, v které žijeme?

Podobně jako v patnáctém století jsou nám předkládána pochybná dogmata. Nikoliv kvalita, ale průvodní znaky jsou rozhodující - jestli se jedná o bohatou firmu či známou firmu, která z celebrit ji zastupuje, jestli firma dostala nějaký grant, kdo ji sponzoruje, ale jen občas se přijde na to, že je to podvod.

Letos byli lidé v Čechách rozzlobení, že státní svátky 5. července (Cyrila a Metoděje) a 6. července (Mistra Jana Husa) připadly na sobotu a neděli. Žádné volno. Mají pravdu.

Jak jsem řekl, 6. červenec bych zavedl v celé Evropské unii, nejen v Čechách, jako den povinného volna a lidi by se museli nejméně jednu hodinu věnovat otázce pravdy a lži. Během této hodiny by se nesměly prodávat noviny, časopisy, televize a rozhlas by nesměly vysílat zprávy ani reklamy. Dospělí i děti by měli zakázán přístup k internetu. Možná, že by bylo jednodušší vypnout elektrický proud. Jenže pak by zase došlo k populační explozi.

A bylo by to tak špatné, kdyby se jednou za rok rodily DĚTI PRAVDY? Třeba by se z nich stali kazatelé jako Jan Hus, filmaři, básníci, spisovatelé, lidé, kteří by byli svědomím společnosti a Evropská unie by měla povinnost tyto lidi finančně podporovat. Mělo by to tu výhodu, že by na takové stipendium neměl nárok nikdo z těch, co předstírají, že něco umějí. Alespoň v jednom bodě by byla podmínka pravdivosti splněná.

Aleš Březina-Toronto
